

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemžai nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 66.

V Ljubljani, v torek 23. marca 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 22. marca.

Budgetna razprava.

(Tretji dan.)

Državni zbor je danes najprej sprejel postavbo, ki vladi dovoljuje po dosedanji meri davke pobirati še meseca aprila in maja, potem pa je nadaljeval pretresanje državnega proračuna. Prvi govornik bil je knez Alojzij Liechtenstein, ki je v dolgem govoru razpravljajal stališče nemških konservativnih poslancev. Rekel je, da ne govori sicer v njihovem imenu, pač pa v zavesti, da se njegova načela z njihovimi popolnoma strinjajo. V prvem delu svojega govora je slikal napake nemško-liberalne stranke, ki je hotla centralizirati, germanizirati in krščanstvo zatirati, pa je s temi napakami pokopala le sama sebe, razdvojila nemško ljudstvo in od sebe pahnila Slovane. V drugem delu je kazal, kako se nemški konservativci teh napak izogibajo in kako si prizadevajo za krščansko, avstrijsko in nemško politiko. Velik hrum je zbudilo med levičarji, ko je še le na tretjem mestu povdarjal, da so konservativci enako dobri Nemci, kakor liberalci, da pa tudi drugim narodom privošči enakopravnost. Silno oporekanje je tudi nastalo, ko je govoril o razmerah na Českem rekel, da Nemci tam zaradi tega niso zadovoljni, ker so imeli dozdej predprave, odslej pa naj bi bili s Čehi ravnopravni. Govor sukal se je o zgolj političnih vprašanjih in se proračuna ni dotaknil, bil je pa zanimiv po svojem obsegu, po osebi govornikovi in po izjavi njegovi, da je v popolnem soglasju s svojimi političnimi nemško-konservativnimi tovariši, dasiravno ni bil pooblaščen govoriti v njihovem imenu.

Drugi govornik bil je Pickert, ki je pobijal predgovornika, pa s slabim vspehom. Iz pričetka so ga od vseh strani obdajali premnogi poslušalci z obeh strani visoke zbornice, ki so bili radovedni, kaj bode povedal vodja strogeje nemške stranke; pa bilo jim je kmali dovolj in preden je prišel do srede svojega govora razšli so se poslušalci in ostali so le zvestejši tovariši nemškega kluba.

Dasiravno se je današnja seja pričela že ob desetih dopoldne, bo le malo govornikov prišlo na vrsto, ker sta Liechtenstein in Pickert govorila dolgo, Tonner in Tomašček, ki prideta sedaj na vrsto, pa tudi navadno ne govorita kratko. Sklep splošnje obravnave se bode predlagal še le jutri.

Govor g. posl. Raića

o budgetni debati v državnem zboru dne 19. marca t. l.

(Dalje.)

Slovenskim občinam se navadno nemški dopisuje (čujte! na desni), ako gré tukaj za blagor vlade ali s posebnim povdarkom za blagor države, tudi slovensko tu in tam, pri tem pa gré opomniti, da so taki dopisi dostikrat v nasprotju z jezikovnimi pravili, in so prava slovniška mešanica.

Dušni pastir je prosil, opiraje se na ministerski odlok dne 6. avgusta 1876, okrajnega glavarja v Ptujem, da naj slovensko dopisuje, to bi bil imel uslišati okrajni glavar, a tega ni storil. Dopisovalo se je nadalje nemško; dopisi so se vračali s prošnjo, naj se vendar slovensko dopisuje. Nasledek je bil, da je berič (živahna veselost), spremljan po srenjskem predstojniku, v župnijsko hišo prišel in vročenje po sili izvršil, to se je ponavljalo večkrat, vselej je bilo plačati 1 gl. 68 kr. (Veselost se živahno ponavlja.) Poziv na namestništvo ni pomagal nič, po slovenskem pregovoru: „vrana vrani oči ne izkoplje“.

Nedavno okrajna sodnija v Arnežu ni rešila dopisa v slovenskem jeziku, dasiravno v tem kraju živé že Slovenci, in je župnija Arnež še deloma slovenska. Davkarija v Omureku ni hotla ljudskemu učitelju izplačati pobotnice, ker je bila v slovenščini pisana, dasiravno ima okraj Omurek tudi Slovence. Na tak način ravna s členom XIX. in tako ravna državni uradniki s Slovenci pod sedanjó vlado.

Dne 18. februarja 1884 je volil okrajni zastop v Ormužu, in 15. aprila istega leta oni v Ptujem,

prvomestnika. 20. maja sem prašal zaradi potrjenja prvomestnika okrajnega zastopa iz Ormuža pri slavnem ministerstvu in dobil sem v odgovor: Sedaj še ni nič tukaj, pač pa je včeraj — namreč 19. maja 1884 — prišlo od ministerstva najviše potrjenja (za drugega prvomestnika?). Drugi prvomestnik je prišel iz Moravskega in slovenščine ni zmožen. Kar se prvega prvomestnika za okrajni zastop v Ormožu na spodnjem Štajarskem tiče, je prišlo uradno pismo še le potem, ko se je v tem popraševalo in se še enkrat zahtevalo od ministerstva notranjih zadev; ne vem, kje se je stvar toliko časa mudila, ali v Ptujem pri okrajnem glavarstvu ali v Gradeu pri c. kr. namestništvu, a to vem, da je prvomestnik Slovenec po rojstvu in mišljenju, drugi tujec in nezmožen slovenskega jezika. Pravo sodbo o pravicoljubji dotičnih političnih uradnikov v Ptujem in v Gradeu si iz tega lahko posnamemo. 8. maja 1884 se je stavila interpelacija do slavnega ministerstva notranjih zadev in za deželno brambo, kar se tiče obnašanja žandarjev do črno-rumene zastave, katero so odrgali iz poslopja, kjer je zborovalo slovensko-politično društvo v Slovenski Bistrici. Na to vprašanje niti odgovorili niso.

Leta 1883 so hodili žandarji v okraji Ptujskem — se vé, da po naročilu okrajnega glavarstva — po gostilnah in drugih hišah v določenem kraju, v rokah so nosili listek s 17 vprašanji, ki so zadevala zadržanje in besede nekega učitelja. Zoper tega učitelja so začeli disciplinarno preiskavo in izročena je bila okrajnemu šolskemu nadzorniku, ki ga je bil poprej zatožil pri deželnem šolskem svetu. Ta učitelj, katerega prištevamo najposobnejšim učiteljem na spodnjem Štajarskem, je moral v sredi polletja odlašati preko mej Ptujkega okraja poglavitno zaradi tega, ker se je največ prizadejal za to, da je okrajna učiteljska konferenca sklenila, drugi deželni jezik naj se odpravi iz ljudske šole.

Ta učitelj je prosil pri c. kr. deželnem šolskem svetu za službeno doklado, niso mu je dali, dasiravno dekret, s katerim je bil prestavljen, nima besedice o tem, da bi bil prestavljen, ker se ni korektno obnašal. Meseca marcija preteklega leta po-

LISTEK.

Dan slave za katoliško časnikarstvo.

S Štajarskega, meseca marca 1886.

V Boleanu na Tirolskem izhaja po dvakrat na teden katoliški časnik, „Tirol. Volksblatt“ imenovan. S pomočjo darežljivih prijateljev katoliškega časopisja ustanovil je ta list leta 1861 tamošnji nadarbenik, čast. gosp. Anton Oberkofler, ki list od začetka počeni vedno sam vredeje. Ker je letos dne 1. marca bilo dopoljenih 25 let, odkar ta list izhaja, sklenili so 25letni naročniki in drugi njegovi mnogi prijatelji katoliškega časopisja čast. gosp. vredniku Oberkoflerju, ki je 25 let neutrujen prenašal pezo dela in odgovornost vredništva, pripraviti dan posebne slave.

Sestavil se je v ta namen slavnosten odbor, ki je imel nalogo preskrbeti, da se praznik izvrši kolikor mogoče častno za tistega, ki se ima preslavljati, kakor tudi za tiste, ki ga hočejo slaviti. Po dveh poročilih, ki so nam od tam došli soditi, je ta slavnostni odbor svojo nalogo presijajno rešil. Naj

tukaj v kratkih potezah podamo č. bralcem „Slovenčevim“ vzgled, kako se zaslužni vrednik katoliškega časnika vredno slavi:

Že na predvečer 1. marca zbrala se je lepa vrsta častilcev slavljenca v gostilni pri Stieglu v Boleanu (Botzen), kjer se je imel drugi dan tudi slavnostni obed vršiti. Potem, ko je msgr. Oberrauch, načelnik slavnostnemu odboru, došle p. n. goste pozdravil, stopi slavljenec na oder, ter pozdravi došle goste in prosi vso to svečanost ne toliko na njega obračati, kakor le na poslavljenje katoliškega, posebno tirolskega časopisja. Da se pevcev, kakor godbe ni manjkalo, razume se samo ob sebi, le plesalo se ni, če tudi je bilo v predpustu.

Drugi dan bila je ob devetih v farni cerkvi slovesna služba božja. Msgr. Propst govoril je zbrani množici o važnosti katoliškega tiska in o naših dolžnostih do njega. (Da bi pač bili ta nagovor slišali vsi, ki se tako malo brigajo za katoliško časopisje, in še manje za našo sl. Mohorsko družbo!) Veliko peto mašo služil je slavljenec, obdan od prav odličnih cerkvenih dostojanstvenikov.

Opoldne zbralo se je pri Stieglu okoli 100 najodličnejših gospodov raznih stanov k slavnost-

nemu obedu. Prvo napitnico napil je msgr. prošt Wieser na „glavnega vrednika vseh katoliških časnikov“, na sv. očeta Leona XIII. Godba zasvirala je na to papeževo himno. Potem povzdigne državni poslanec pl. Zallinger svojo čašo, da napije na zdravje Njih. ap. Veličanstva našega svetlega cesarja Franca Jožefa, ki je nekaj odposlancem katoliškega konservativnega društva Botzenskega rekel: „Vem, da načela, ktera vi zastopate, so najtrdnjše podpora državi in vladarski hiši.“ Nato zapela se je cesarska pesem. Zdajci sledila je napitnica za napitnico na slavljenca, na 25letne naročnike, na sodelavce, na slavnostni odbor itd.

Na večer 1. marca zbrali so se p. n. častilci slavljenega gosp. jubilanta v krasno okinčani dvorani družbe katoliških rokodelskih pomočnikov. Bilo je med njimi mnogo plemenitašev, kakor tudi cerkvenih dostojanstvenikov. Slavnostni govor imel je v. č. g. Schenk, ki je v imenu naročnikov izročil slavljenecu knjižico, kakoršno bi po eden ali dva zvezka vsakemu vredniku naših katoliških listov prav iz srca privošil. Knjižica štela je le 13 listov, vendar je bila 700 gld., beri: sedem sto goldinarjev in še več vredna. Kako to? Prvi list te knjižice bil

slal sem dotično pismo najvišji učilniški oblasti, zagovarjal petletno doklado, a kljubu temu, da sem prašal, nisem dosihmal ne pisem (aktov) nazaj dobil, niti kacega drugega odgovora. Tako v vstavni Avstriji.

21. avgusta 1884 so volili poslance za deželni zbor po mestih in trgih. V trgu Vojnik pri Celji so zmagali konservativni Slovenci. Po dokončani volitvi je rekel kaplan Lednik, ki je bil tudi volilec: „Živelci Slovenci!“ Na to je stopil k njemu žandar in ga je potisnil čez prag (čujte! čujte! na desni), in sicer tako silno, da je dotični še drugi dan čutil bolečine v prsih. Stvar je prišla pred sodnijo. Kaplan je bil obsojen, dasiravno je sedem prič priseglo zanj in le pet zoper njega. On se je pritožil. Dan je bil enkrat razpisan meseca marca, drugič meseca maja. 22. februarja t. l. je bil dotični kaplan zatožbe oproščen. S tem stvar še ni pri kraju. Med tem časom je dobil kaplan faro, a c. kr. namestništvo je ugovarjalo. Potem je prosil za drugo faro, in sicer za Podstredo, in patron, knezoškof v Ljubljani, ga je predstavil (presentiral). A 14. julija 1885 je dobil iz Maribora naslednji dopis (bere): Na Vašo prošnjo dne 11. aprila 1885 in na nasvet 11. aprila t. l. — namreč 1885 št. 963 — Vas je mil. knez in škof Ljubljanski kot patron dne 14. aprila 1885, št. 627, za župnika na izpraznjeno župo sv. Janeza v Podstredi semkaj nasvetoval (presentiral) in tako ste dobili pravico do imenovane fare. Ker pa veleslavno c. kr. namestništvo v Gradcu dne 8. maja t. l. — namreč 1885 — Vašega nameščenja za župnika iz razlogov Vam znanih ni sprejelo, tako po postavi l. 1874 § 6 ne morete biti umeščeni na dotično faro, in bi Vas država, tudi, ko bi bili na podlagi kanoničnega prava umeščeni, ne spoznala za župnika. Iz tega se vidi, kake slabe posledke imate dve besedi: „Živelci Slovenci!“ Pri nas so razmere take, da bi moral vsakdo postati nemškutar, ako hoče naprej priti.

Č. k. glavarstvo v Ptujem nadleguje kmete z napravo zakotnih šol v krajih najbolj oddaljenih in najbolj ubožnih. Občine se ne ustavljajo pomnožitvi ljudskih šol, a odločno ugovarjajo zoper te zakotne šole, ležeče v oddaljenih krajih, nekaj zato, ker ne morejo troška preobladati, drugič pa zato, ker za take v stran potisnjene kraje je težko dobiti učitelja, količkaj sposobnega. Težava pa je tudi zaradi veronauka in svete maše.

Kar sedanji namestnik na Štajarskem vodi vladna opravila, je bil župnik, ki je na podlagi XIX. člana župno matico (Pfarrmatrik) slovensko spisoval, obsojen na plačilo 111 gl. 28 kr. v smislu ukaza 20. aprila 1854. (Čujte! čujte! na desni.) Poziv, kar se v Avstriji samo po sebi razume, je bil brez vspeha. Opomniti pa gre tukaj, da imajo naši sosede na Hrvaškem od vlade nalog, da naj matico v narodnem jeziku spisujejo. (Čujte! na desni.) Dne 25. maja 1882 je bila v vasi Leskovec komisija zastran naprave zakotne šole. Bile so zastopane občine in krajni šolski svetovalci. Ti so z enim glasom zahtevali naj se zapisnik piše slovenski. Okrajni poglavar tega ni hotel storiti, dasiravno so ga opozorili na ministerski razglas dne 6. avgusta 1876. Napravili so rekurz in nasledek temu je bil, da je bil dotični pisatelj, ker

je rabil posamezne nekaj bolj ostre izraze, obsojen na kazen 40 gl.

V šolskih praznikih p. l. je bil profesor v okolici Slovenje-Bistrice pri svojih sorodovineh in vračivši se domov, napadli so ga nekteri najeti hlapci in ga tako zdelali, da je bil več dni v bolnišnici v Gradcu. V Slovenji-Bistrici se je pa zgodilo, da je bil volilec ki je hotel tam prenočiti, in drug dan peljati se k volitvi v Maribor, priprt in toliko časa zaprt, da je zamudil dotični vlak in ni mogel več priti na volišče v Maribor. Dotični predstojnik je bil sicer obsojen na 6 tednov zapora, a zaradi formalnega pogrška je bil potem oproščen.

(Dalje prih.)

Poljaki.

(Dalje.)

Kaj se je godilo pod vladno breznačajnega Poljaka, kako je Katarina trgala kos za kosom od poljske države, da se „vredé meje“, ter z vso silo podpirala poljske „dissidente“, to vse je obče znano in tudi ne spada v ozek okvir političnega članka. S kratka l. 1765 se prične razdelitev in poruševanje poljske dežele v političnem in verskem oziru.

„Filozofinja na prestolu, kakor so jo imenovali dobro plačani francoski „filozofi“, nizozemski in nemški časnikarji, dosegla je najvišjo stopinjo avtokracije. Narodu ruskemu ni pustila drugih pravic, kakor cerkvene praznike in poleg teh še 25 praznikov carinji v čast; praznovati so morali celi dan, ko so se Nj. Veličanstvu stavile kozé! Tako je ravnala in gospodarila oblastno tudi v tuji, t. j. poljski državi. „V imenu sv. človeških pravic“ se je potezala za „dissidente“ (razkolnike, luterance, kalvince itd.). Vprašati smemo, s katero pravico se je vtikala v notranje zadeve neodvisne poljske države, in s katero pravico se je borila proti katoliškim Poljakom za nekatolike, ko je vendar doma v Rusiji krvavo preganjala katoličanstvo in imenovala protestantizem „nevaren državi“? Vprašamo dalje, ali so bili „poljski nekatoliki“ v resnici zatirani? Zgodovina nam pové, da so imeli v Poljski nekatoliki dokaj več pravice, kakor katoliki v protestantskih državah. Povsod so se lahko prosto vselili, imeli svojo službo božjo ter so uživali njihovi duhovniki enako postavno varstvo, kakor katoliški. Nekatoliški plemenitaši so služili na najvišjih mestih v vojni in v drugih uradih. Katarina je le hotla katolikom vzeti vse pravice ter jih podeliti nekatolikom. To nepotrebno podpiranje „dissidentov“ je v Poljski „zasejalo seme vseh poznejših nemirov in bojov“, kakor piše Friderik II. v svojih spominskih zapisnikih.

Katarina je ravno hotla te nemire in boje. Ker so Poljaki v državnem zboru večkrat vničili njene naklepe, napovedala je po knezu Repninu „vojsko osvete“ ter poslala v dežel nad 30.000 vojakov. Z začetkom l. 1767 je naznanila Evropi, da se mora bojevati „za prostost in enakost“ (liberté et égalité) vseh Poljakov. Celó nekterim „dissidentom“ je bila sumljiva ruska podpora ter so javno izrekli, da vživajo največje privilegije, ki so mogoči v Evropi, in da je ljudovlada v nevarnosti.

Poniatovski je sklical na povelje svoje „dobrot-

nice“ izvanreden državni zbor. Pred odprtjem državnega zbora je tirjal Repnin od vsacega uda pismeno zavezo (revers), da bo vse dovolil, kar želi Katarina. „Nikoli in v nobenem slučaju se ne bom protivil želji ruskega poslanika. Ko bi ne spolnil svoje obljube, zgubim za kazen svoje plemstvo, posestva, življenje, prejemem sploh vsako kazen, kojo bi mi določil napominani poslanik.“ Kdor se je branil podpisati to zavezo, plačati je moral drago svojo trdovratnost. Ruski vojaki so zažgali palače, opustošili polja upornih plemenitašev. Vendar je imela Poljska še dokaj neupogljivih plemenitih mož, ki so branili brez strahu domovinske pravice. Med prvimi zagovorniki poljske neodvisnosti sta bila škofa Soltik iz Krakova in Zaluski iz Kijeva. Knez Repnin dal ju je, grofa Rzevuska, očeta in sina in še več družih v noči od 14. do 15. oktobra 1767 prijeti ter prepeljati v mrzlo Sibirijo. Tako se je z nogami teptalo v Poljski narodno pravo! Knez Repnin je opravičil kazen omenjenih mož, da so se predznili „sumničiti čiste namene ruske carinje in se pregrešili zoper njeno čast“, ter je pristavil, da bode carinja še mnogo ukrenila „za srečo Poljske“. Vsi krogi naroda in zastopniki vnanjih držav so bili osupnjeni. In kaj je delal „ljubi“ Stanislaw Poniatovski? „Sedel je mirno pri mizi v slikarski obleki; pred njim so ležali čopiči, barve in kitajsko črnilo: slikal je uzorce novim oblekam svojih služabnikov o priliki obletnice svojega venčanja.“ Tako so ga našli narodovi zastopniki, hotéč ga prositi pomoči zoper Repninovo samovoljnost. Vstregel je njihovi prošnji, ponižno je prosil milostivo Katarino, da izpusti progane može. Ona mu odgovori 14. decembra 1767: „Nesamopridna in čista ljubezen do naroda poljskega ji ne pripusti, da bi uslišala željo, marveč ji ukazuje, da hodi po isti poti, ki vodi do sreče (poljske) dežele. Poslanik v Varšavi je spolnil le njeno povelje, ko je spodil iz dežele upornike.“ Repnin je imel prosto roko. Ruski grenadirji so stali v vrstah v zbornici, da pri prvi priliki na povelje Repninovo udarijo po poslancih. „Ad hoc“ izvoljen odsek poljskih poslancev je moral v posebni noti raznaniti evropskim vladam, da se Poljski žari jutranja zarja neodvisnosti in prostosti. Žalostno, a resnično, da je moral zatirani narod svojo tiraninjo proslaviti pred Evropo kot osvoboditeljico!

Katarina ni hotela le Poljske porušiti, temveč tudi popolnem iztrebiti katoličanstvo. Zato je Poljakom vrnila „svojega“ Poniatovskega. Takoj prvo leto (1764) je pisal svoji carinji: „da hoče delati ne le v ruskem duhu za „dissidente“, temveč tudi na želje carinje poljsko cerkev z novo „sinodo“ odtrgati od Rima in svoj narod oprostiti tujega izesa.“ Repnin je celó naznanil papeževemu nunciju, da ima ukaz, njega prijeti in poslati v Rusijo.

Papež Klemen XIII. je prosil pomoči proti Rusiji vse katoliške vlade. Pa evropske vlade tedaj niso čutile poljske nesreče. Ob enem so se vzdignili v Poljski plemeniti možje (žalibog, med Poljaki je bilo in je mnogo kukavic in izdajic!), braniti svojo vero in domovino; sklenili so l. 1768 zvezo v Baru. Razložili so svoj žalostni položaj vsem vladam evropskim, spominali Evropo na svoje krvave boje z Mon-

je lep nov stotak, 12 naslednjih slednjih listov bilo je pa 12 petdesetakov. Družba katoliških mojstrov v Bolcanu poklonila je slavljenču lavorjev venec, čigar cvetlice bili so cesarski cekini. Stavci Wohlgemuthove tiskarne, kjer „T. V.“ izhaja, darovali so g. jubilantu dragoceno uro na nihalo. Stavčeva hčerka prednašala je pesmico, ki je razmero med g. vrednikom, stavci in uro blizo tako-le opisovala: Vrednik je vojskovodja; njegovo pero je meč, s katerim se bojuje. — Črke so svinčeni vojaki, ktere stavci stavijo v vrste in krđela. — „Bolj ko kdo te vojake začrni, tembolj se njih značaj pozná.“ — Črna barva je sploh najbolj obstoječa, zato se nje tudi gosp. vrednik tako zvesto drži, kot spomin na mnoge bridke ure, ki jih ima vrednik pretrpeti, poklanjajo lepo krasno uro, ki naj g. slavljenca spominja, da največa nezgoda kmalo mine. Kakor kazalec vedno dalje se pomika — kadar pa g. vredniku odbije zadnja ura — da bila srečna zanj bi vekomaj. Kdor ima poetično žilo, zamogel nam bi napraviti lepo slovensko pesmico. Vseh darov še dva obširna popisa nista bila v stanu naštetih, toraj rajši še nekaj družega.

Čast. gosp. jubilantu došlo je nad 70 pismenih in nad 50 telegrafskih čestitek. Od teh je potreba

nekoliko še posebej omeniti, ker nam kažejo, kakošen in kolikošen pomen da katoliški škofje katoliškemu časnikarstvu pripisujejo. Tridentinska škofija je že od jeseni brez škofa, ali stolni dekan, dr. Simon Baldesari, kot kapiteljski vikar, zahvalil se je prav laskovo g. vredniku za velike zasluge, ktere si je v teku 25 let nabral „za dobro stvar sv. cerkve, sv. očeta, našega svetlega cesarja in prelube tirolske dežele“. Briksenski knezo-škof, slavno znani dr. Simon Aichner, čestital je g. slavljenču tako ljubeznjivo, da bi človeka skoraj solze polile, če to pismice čita. „Jaz Boga hvalim, ki Vas je, v. č. gospod, k tej vrsti misijonske delavnosti poklical ter Vas okinčal z vsemi za takošen poklic potrebnimi talenti in darovi. Boga tudi prosim, da bi on sam bil Vam plačnik za to, kar ste v teku 25 let za njegovo čast delali, bojevali se in trpeli... Boga še prosim, da bi vsi z združenimi močmi z ramo pri rami stali v boji zoper naše skupne sovražnike“ — ktere potem mil. knezo-škof dalje našteva. Tudi Graški mil. knezo-škof dr. Zwerger (tirolski rojak), vojaški škof dr. Gruša, apostolski vikar iz osrednje Afrike, Predarlski škof Zobl i. dr. počastili so slavljenca s pismi ali s telegrafskimi čestitkami. Ravno tako predstojniki raznih

samostanov, ustavov in društev. Potem vredništva skoraj vseh nemških katoliških časopisov avstrijskih, bavorskih, da, celó 3 iz Berolina in časnik „Voce della Verità“ iz Rima itd. Da so razne katoliške tiskarne, n. pr. Styria, Herder, Pustet, Benziger tudi po svoje si prizadevale slavljenca poslati, to dela čast njim in slavljenču. Katoliška bukvarna Mittermüllerjeva iz Solnograda mu je pa telegrafično izrekla željo, naj bi ga Bog pustil še tako dolgo zdravega in veselega, „da bi sovražnikom naše sv. vere še novih 25 naštel!“

Ker „Tir. Volksbl.“ zastopa načela središča ali Liechtensteinovega kluba v državnem zboru, zato je ta klub po svojem članu Zallingerju poslal gosp. vredniku pismeno priznanje in zahvalo, podpisano od vseh 20 udov tega kluba. Več društev in nekaj občin imenovalo je slavljenca svojim častnim članom. Bil je to v resnici dan slave ne le za enega katoliškega vrednika, ampak za vse katoliško časnikarstvo.

„Slovenec“ pa tako temu tirolskemu listu poplača majhen dolg, ktere ga je bil narediti, ko je po njegovem: „Armer Casper“ predlanskem svojim bralcem podal: „Mladega Gašperja življenje in trpljenje“. Vzajemnost naj živi!

golei in Turki. Glasovi vpijočega v puščavi! Avstrija se je bala vojske, Prusija je bila v skrivni zvezi z Rusijo. Francoski minister Choiseul je odgovoril, da je Franciji več ležeče na Ameriki, kakor na Poljski, tudi ko bi si jo razdelile Rusija, Prusija in Avstrija. Tudi Anglija je bila gluha, ker se je bala za svojo kupčijo.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. marca.

Notranje dežele.

Budgetna debata v državnem zboru se je toraj v petek pričela in s tem odprla ograja, kjer bodo zastopniki raznih narodov in raznih strank jahali vsak svojega konjička ali kljuso ter kazali in dokazovali vsakovrstne resnične in izmišljene bolečine narodov, pa tudi ponujali svoje gotove pomočke. Navadno so predstavljalci leto za letom jedni in tisti že znani obrazi. Tu in tam se pokaže tudi kak nov umetnik, zato pa marsikteri stari nagrbnjen obraz zgine. Med poslednjimi pogrešali smo letos od sedaj štajarskega psevd-Jeremijo, liberalnega poslanca Carnerija, ki je prejšnje leta vselej ples začel. Leta in leta pridigoval je ta slamnati prerok ubogi Avstriji pogin pod tem ministerstvom, zgodilo se je pa ravno narobe. On je prerokoval državno revščino in zapuščenost, država se je vspela kviško, kar se vsakdo lahko iz dnevnih kurzov prepriča. Tudi v inostranstvu kredit naš raste. Vse, kar je Carneri prerokoval hudega Avstriji, spreobrnilo se je na dobro, kakor Bileamova kletev Izraelcem. Kaj je mož toraj letos družega hotel, kakor tiho biti. Pač se je vpisal med levičarji kot 22. govornik, a s tem se tudi govoru odpovedal, ker danes se bode predlagal konec debate. — Ravno tako smo imeli druga leta že več časa priliko slišati na leviči okamenelo frazo: „Nič ne privolimo davkov taki vladi!“, če prav ni nič koristila, kajti vlada je potrební davek kljub temu kujanju do sedaj še vedno dobila. Prerok tega stavka je bil navadno Plener mlajši, a ta je letos obupal ter popolno vtihnul. Vseh teh kujačev letos toraj ne bo slišati. Davek bodo privolili; govoriti mislijo pa menda še več, ker so se oglasili za nadrobno razpravo. Da bode zatiranje nemštva edini in glavni predmet, je skoraj gotovo, deloma pa tudi že znano.

Poljaki jeli so si **Scharschmidov predlog** tudi od te strani ogledavati, če bi postavim zanj glasovali. „Zakaj bi ne, pravi „Przeglad“, to lahko vsi avtonomisti storé, toda le pod gotovimi pogoji, sicer ne. Mi Poljaki bi pred vsem za-se zahtevali, da se nam vse tiste pravice povrnejo, ki smo jih v Avstriji že imeli, in so nam jih po sili odtegnili. Pred vsem bi zahtevali pravico za naš deželni zbor, da ta zopet v svojem imenu pošilja lastno delegacijo v Dunajski državni zbor. Dalje morali bi dobiti naš lasten deželni šolski svet, ki bi imel samoupravno oblast čez srednje šole, in bi mu morale biti ob enem podrejene tudi obrtniške šole. To bi bile glavne točke poleg nekterih drugih malenkost, da bi Galicija glasovala za postavbo, ktera bi edino le Nemcem koristila. Prav po njenem izgledu lahko bi zahtevale druge pokrajine vsaka za-se, kar bi ji najbolj uga-jalo.“ Poljakom je pač lahko tako govoriti, ker imajo poljščino že tako rekoč intabulirano po šolah in uradih. Kaj pa pri nas, kjer nas s slovenščino še vedno povsod v kot potiskajo? Slovenci bi za nobeno drugo ceno ne mogli za Scharschmidov predlog glasovati, kakor za to, da se nemščina sicer okliče za skupni državni jezik, kar je že tako, slovenščina se pa ob enem v vse urade in šole vpelje. Ko bi se nam to dovolilo, potem smo še-le na enaki stopinji s Poljaki in potem še-le prišle bi njihove zahteve tudi pri nas na vrsto. Drugače pa niti govorjenja ni!

Madžari tožijo, da njihova narodnost na Erdeljskem pojema in gine, kakor pomladanski sneg. Tudi Košut jel se je pečati z vprašanjem o **izumiranju madjarske narodnosti** in je prišel do čisto družih zaključkov, kakor pa drugi njegovi rojaki. Drugi trdijo, da sta slabo narodno gospodarstvo in preobilno število Rumuncev vzrok, da madjarstvo po Erdelju gine. Kaj še, pravi Košut, niti eno niti drugo, temveč rumunska dekleta so vzrok temu. Kolikor se madjarskih mladenčev z Rumunkinjami poženi, toliko družin je za veliko Madjarijo zgubljenih, kajti Vlahinja polasti se takoj cele hiše. — Mož ima prav. Ali ni ravno te prikazni pri Poljaki Bismark zatirati jel? Ali ni on sam rekel, da bodo od slej nadalje nemške uradnike le Nemke jemati smele in nikdar ne Poljakinje? In — oziroma se v domači deželi okoli. Ali niso sinovi večinoma odpadniki našega naroda ali pa vsaj popolnoma nebržni zanj, če je mati v hiši nemške rodovine? Saj tudi drugače mogoče ni. Po nemški izgojeni otroci redko kedaj še toliko slavjanskega duha ohranijo, kolikor so ga od očeta dobili, ako se on sam kaj ž njimi in z njihovo izgojo peča. Kjer pa tega časa in stan ne pripušča, ondaj je navadno dvojilive matere otrok za slovensko narodnost zgubljen. Košut pravi, da tudi na Erdeljskem ne bo poprej bolje,

dokler se taki zakoni ne vstavijo. Ob enem pa jako čuden pripomoček nasvetuje, kako bi se dalo hira-jočemu madjarstvu zopet na noge pomagati. Košut pravi, da bi se naj vsak predpust nekoliko 1000 gl. med revne madjarska dekleta razdelilo s pogojem, da se morajo takoj pomožiti. Čez nekoliko časa poslal bi jim tjekaj še madjarskega učitelja in preden bi stari povlaščeni rod izumrl, pričetela bi zopet madjarska narodnost na površje.

Vnanje države.

Nemci so gledé **bolgarsko-turških ho-mattij** pravo pogodili. V Berlinu so sploh teh misli, da naj se Evropa sedaj, ko se je stvar tako mirno završila, nič več, ali vsaj nekaj časa več ne vtiha v ondašnje razmere, temveč naj jih prepusti Aleksandru in sultanu, ki se bodeča še najprej in najboljše pogodila med seboj. Da se Aleksander sedaj brani podpisati, kar mu Turčija, oziroma Evropa ponuja, ima prav, kajti to ni več tista prvotna pogodba, ktero je on s sultanom sklenil, temveč nekaka pokveka njena, ki jo je Turčija sama po nasvetu Evrope napravila, in ktero mu sedaj v podpis ponujajo. Zarad tega se pa Aleksander brani jo podpisati. Evropa bi ga lahko prisilila na to, kar bi pa nikakor ne bilo dobro, kajti prisiljena pogodba neha pogodba biti in Aleksander bi ne imel prav nikake obveze več do sultana gledé raznih obljub. Prva posledica tega bi bila, da bi se boj morda še letos zopet ponovil, ko je ravno dobro prenehal, kajti Aleksandra bi Bolgari sami privljali, da naj pričeto delo dovrši. Ali bi mu bilo mogoče zdatno vpirati se jim ali ne, kdo vé. Edino s tem bi se lahko izgovarjal, da se mora poprej vojska v red spraviti in da bo treba za sposobne višje častnike skrbeti. To pa ne bode tako lahko, kajti doma jih ni na izbero, tujcev pa ne marajo več. Edino z ruskimi višjimi častniki bi si še pomagal, a dvomljivo je, da bi mu jih Rusija dovolila, vsaj ne, dokler bodo še stare razprtije med carom in Aleksandrom. Brez mnogo častnikov si je Aleksander sicer v poslednji vojski lavorike priboril, kakor še nikdar ne, toda kdo vé, če bi si jih še enkrat, ako bi do tega prišlo.

Včeraj smo poročali, da je **srbski prvi mi-nister, Garašanin**, prav za trdno sklenil odpovedati se tej časti. Kakor se danes čuje, mu bode naslednik dosedanji poslanik v Londonu, Mijatović, pri katerem se večje sreče nadjajo gledé združenja naprednjakov in radikalcev. V to segla sta si že v roke Piročanac, ki je oče napred-njaške stranke in Novaković, ki narodno-liberalce zastopa in si sedaj s tem glavo ubijata, kako bi zmerne radikalce v svojo družbo dobila. Nekaj časa je bil tudi Garašanin teh misli, da bi se to storiti dalo, sedaj pa ni več. Sprevidel je, da srbski radik-alcí drugega ne iščejo, kakor velikansk prevat, kterege bodo tudi skušali napraviti in — mož se je odpovedal. Če bo Mijatović kaj bolj srečen, kdo bi to že danes vedel? Kdor pa razmere v najmlajši kraljevini le vsaj površno pozna, rekel bo takoj, da bode tudi ves njegov trud zastonj. Malo kateri radik-alec se preobrne, srbski pa celó ne ter ostane kar je bil, nezadovoljen zabavljevec, ki s celim svetom v prepiru živi. — Ondašnja nacionalna banka imela bo 29. marca svoj drugi občni zbor, in nekteri, ki s sedanjo notranjo upravo niso zadovoljni, želé, da bi se ta preosnovala. Pa tudi ne bode kdo zná kaj opravili, ker je velika večina naroda ž njo prav za-dovoljna. Finančni minister je izdal odlok, da se bode odslej nadalje pri vseh blagajnicah srbski pa-pirnat denar, ki ga je nacionalna banka izdala, sprejemal za nominalno ceno, t. j. se bo izplačeval polnoštevilo in sicer po 10 dinarjev (frankov) v srebru, po 50 in 100 dinarjev pa v zlatu. Tako je tudi na Nemškem. Ondi je papirnata marka ravno toliko vredna, kakor zlata; pri nas v Avstriji pa niti srebro zlatá ne dohaja.

Predsednik ameriškanskih združenih držav, **Cle-veland**, poslal je kongresu svoje sporočilo, v katerem se peča s preganjanjem Kitajcev v pacifičnih drž-avah. Cleveland pravi, da je dal stvar preiskavati in se je dokazalo, da se tistih prekućij ni nobeden ameriškans državlján vdeležil, temveč da so se tuji naseljenci med seboj zgrabili. Vendar pa moramo tudi poboje te vrste zabraniti; kajti če bi prav s Kitajcem ne imeli sklenjene pogodbe za medsebojno varstvo, imajo Kitajci vendar-le že iz človekoljub-nega ozira pravico do splošnjega varstva njihovih oseb in premoženja, kakor vsaka druga narodnost. Temveč je pa naša dolžnost skrbeti za njihovo var-nost, ker taka pogodba med nami in Kitajem v res-nici obstoji. Kitajski poslanec zahteva odškodnino za veliko krivico, ki se je njegovim rojakom tu pri nas zgodila in mu je naš minister zunanjih zadev že o tem oziru nekeje odgovoril, ob enem ga poto-lažil, da naj počaka, kaj da bode kongres določil. Kongres naj sedaj to zadevo v pretres vzame, pravi Cleveland konečno, in naj se poškodovanim Ki-tajcem prizná primerna odškodnina, da nam svet ne bo očital, da smo divjaki. Ob enem naj se pa kongres izreče, da se ta odškodnina ne bo smatrala morda za kako podlago bodočim sličnim slučajem, temveč ta ni nič drugega, kakor prostovoljno dolo-čena podpora ponesrečenim tujcem.

Domače novice.

P. n. gospodom volilcem glavnega mesta Ljubljanskega

se vljudno naznanja, da bodo shodi, pri kterih se izvolijo kandidatje za prihodnje mestne volitve, v sledečih dnevih:

V četrtek dné 25. t. m. (praznik) ob 11. uri dopolune v čitalnični dvorani za III. razred.

V soboto dné 27. t. m. ob 7. uri zvečer v čitalnični dvorani za II. razred.

V nedeljo dné 28. t. m. ob 11. uri dopoludne v čitalnični dvorani za I. razred.

K obilni vdeležbi vabi p. n. gospode vo-lilce vljudno

volilni odbor.

(Fmlt. Reinländer) zapustil je danes Ljubljano, odhajajoč na svoje novo mesto kornega zapovednika v Brno Odpeljal se je dopoludne z nagličem. Spre-mili so ga na kolodvor vsi tukajšnji dostojanstveniki, med kterimi je bil tudi mil. knezo-škof.

(Pobiranje doneskov za „Narodni Dom“ v Ljubljani.) Pri nobenem narodnem prazniku bi se ne smela zamuditi vgodna prilika, spomniti se one občeslovenske naloge, ki spada tako rekoč kot po-sebna točka k sedanjemu narodnemu programu, spom-niti se namreč nabiranja doneskov za zgradbo „Na-rodnega Doma“ v Ljubljani. Tudi člani pisateljskega podpornega društva, ki so se zbrali pretečeni četrtek v spodnjih prostorih čitalnice Ljubljanske, da slavé pokojnega Jurčiča, so se pri tej priliki spomnili na-šega podjetja. Med izbornim petjem in navdušenimi zdravicami se je nabiralo tudi za „Narodni Dom“ in nabralo nad 28 gold. Toda predno govorimo o knjižicah, ki so se pri tej priliki razprodale in nam poslale razprodane, omeniti nam je knjižice, ki nam je par dni poprej došla kot LX. krajevarska pod šte-399 (poverjenik g. J. K.) iz Tržiča, ne ravno na-rodne gorenjskega trga. Tem večjo zahvalo tedaj zavednim narodnjakom, kterih ni podušila Tržiška nemškutarija. Ostale tri krajevarske knjižice, ki smo jih te dni dobili, so bile večinoma pri Jurčičevem večeru razpečane, so pa te-le: LXI. pod št. 434 (po-verjenik g. E. L.), LXII. in LXIII. pod št. 412 in 413 (poverjenik g. dr. V. G.). Le tako naprej pri vsaki slavnostni priliki.

(Uradniško društvo) ima v nedeljo 28. t. m. v Schreinerjevi pivarni na sv. Petra cesti dopoludne ob 10. uri svoj letni občni zbor. Na dnevnem redu je predsednikovo sporočilo o društvenem delovanji; dalje sporočilo o računskem sklepu za leto 1885; dopolnilna volitev članov v lokalni odbor, kterim je doba potekla in obravnavanje raznih predlogov. Hra-nilna in posojilna zadruga tega društva ima svoje razprave še-le po splošnjem občnem zboru in se bo posvetovala a) o odobrenji računskega sporočila in bilance za minolo leto. b) o razdelitvi dobička konec leta in o dotaciji rezervnega zaklada; c) o določilu obrestij posojilom, kakor tudi hranilnim ulogam ter o odpovedi poslednjih; d) o razpolaganji z malimi ostanki v blagajnici; e) o nagradi funkcionarjev; f) o vsakojakih predlogih družabnikov. g) Dopolnilna volitev članov, kterim je doba potekla.

(Kmetijsko potno predavanje) ima potovalni učitelj gosp. Gustav Pirc v četrtek 25. t. m. po-poludne v Šmariji pod Ljubljano in v nedeljo 28. t. m. dopoludne v Šentjerneji pri Kostanje-vici, popoludne pa v Belicerkvi pri Novem mestu.

(Vojaške vaje) bodo imeli letos tisti rezervisti 3. vojnega kora (Gradec), ki pripadajo pešpolkom št. 17 (Ljubljana), 47 (Maribor) in 97 (Trst) ali pa k lovskim [batalijonom št. 7 in 19 (Ljubljana) od 3. do 15. maja. Rezervisti pešpolkov št. 7 (Celovec), 27 (Gradec) in 87 (Celje) ter štajarskih lovskih ba-talijonov št. 8, 9, 20 in 27 pa od 17. do 29. maja.

(„Sveta bo konec tisti dan po sv. Jožefu“), prerokoval je slamnat prerok na Koroškem. Mož je pravil, da bo po nenavadnem mrazu, ki smo ga letos še o sv. Jožefu imeli, nastala kar h krati huda vročina, ki bo ob 9. uri dopoludne že tolikošnja, da bo zemljo razgnala, ktera se bo na štiri kosove razletela. Vsi štirje plavali bodo potem brez pravega smotra po zraku. Na svetu je pa že tako, da čem večja je neumnost, ki jo ljudje okoli trosijo, tem raje jo nekteri verjamejo. Prerokovanje koroškega kmeta našlo je tudi v Pragi verno srce. Nek pre-mogar je bil tako za trdno prepričan, da po sv. Jožefu ne bo nobene nedelje več na svetu, da je tudi po tem živeti začel. Pred vsem se mora denar

dobro zavžiti, mislil si je premogar, ter si je redno vsak dan, oziroma vsako noč, opico kupil. Pa tudi premog mora še v denar spraviti preden bode konec sveta in to po vsaki ceni. Prodajati ga je začel stot po 10 krajcarjev. Da so se mu na ta način premogova založišča kar h krati s kupci napolnila, je verjetno, kajti ljudje so kar trumoma k njemu po premog drli. Vidoč, kako da mu gré blago ročno s pod rok, je celó na konec sveta pozabil in si ravno prav zadovoljno roke menceal, ko njegova žena v prodajalnico vstopi, kjer so premog prodajali in mu oestro pridigo napravi zaradi njegovega početja. Toda mož se ni zmenil ne za njo in ne za njeno pridigo, temveč dalje premog pod nič prodajal. Žena, vidoč, da ni druge pomoči, kakor sila, naprosila je dva krepka soseda, da sta ji prismojenega dedca v spalnico odpeljala, kjer so ga na posteljo položili in zaprli. Mož je hotel spé pričakati konec sveta. Ko se opoludne zbudi, je bilo njegovo prvo vprašanje, če svet še stoji. „Pojdi, pojdi gumpec“, pravi mu žena, „svet bo še vedno stal, dokler bo imel še kaj prida takih bedakov, kakoršen si ti, ali premoga našega ni več!“

(O popkih ali vršičkih borovcev) je nastala huda vojska. Na eni strani so za porezovanje vršičkov, na drugi zoper to. Tudi sodbe gosposk so razdeljene, v krajih je porezovanje prosto, v drugih prepovedano, tako n. pr. v Zatični, v Novem mestu. Zlasti zadnje glavarstvo je bilo hudo grajano, ker je neki gospej, ki je za trgovca skupovala take vršičke, prepovedovalo borove popke skupovati. Mi mislimo, da resnica je v sredi. Gotovo je, da brezobzirni ljudje delajo po gozdih s porezovanjem borovih vršičkov veliko škodo, ker ne gledajo na škodo posestnikovo in splošno, ampak le na svoj žep in dobiček. Za take in proti takim je prepoved potrebna. A slučajno letos, ki je sneg toliko borovih dreves starejih in mlajših polomil, je gotovo neškodljivo, če se takim borovcem vršički porežejo. Enako res škodljivo je tudi, če se popki porežejo starim popolno dorastlim borovcem. Vendar prvo in drugo je privoljeno le lastnikom, drugim ljudem le s privoljenjem posestnikov.

Za tako postopanje lahko navodimo popolno zanesljivo sodbo. C. kr. deželni gozdni nadzornik, g. Goll, je o tej zadevi poprašan, se tako-le izjavil: „Strogo je prepovedano ter bode prestoppek oestro kaznovan, če se režejo vršički od nedoraslih, toraj rastočih in nepolomljenih borovcev; nasproti pa ni nič ugovarjati proti temu, če revni ljudje s privoljenjem posestnikovim, ali tudi posestniki sami od polomljenih borovcev popke porežejo ter prodajajo. Isto tako je dovoljeno popke porezovati od popolno doraslih, za sekanje godnih borovcev.“

(Č. g. profesor Skuhala) bode v Ljutomeru 25. t. m. faranom slovesno predstavljen kakor tamošnji župnik.

(Kočljivo določilo), ki je gosp. baronu Pinu spodneslo ministerski stolec, določilo s stavkom, ki smo ga mi enkrat dosledno citirali, nahaja se, kakor smo že z začetkom tega meseca v poročilu o poštno-branilničnem računu za mesec februarij povedali, v uradni okrožnici št. 3.

Razne reči.

— Nesreča na železnici. Iz Monaca se piše: Sloveč predpust (Karneval) v Nici se je strahovito končal. Vlak, ki je šel na pepelnico zvečer ob 6. uri iz Monte Carlo, je trčil s posebnim vlakom, ki je prihajal iz Mentane. „Stal sem tačas, tako pripoveduje navzočih jeden, na terasi, od koder se dá vsa proga od Mentane pregledati. Vse, kolikor jih je gledalo na cesto, je groza sprehajala, ko so videli, da se po edinem tiru dva vlaka drug drugemu bližata. Na kolodvoru v Monte Carlo so zapazili nevarnost, dajali so znamenja, a bilo je že prepozno. Žvižganje od obeh strani, potem strašni ropot, megla dima in kup razvalin — in! in! Kraj, kjer sta trčila vlaka je med Cabré-Roquebrune in Monte Carlo, četrť ure od kazine. Vlaka sta trčila skupaj na kraju tako nevarnem, da se slabejega ne moremo misliti. Na levo nepristopno kamenje, na desno 20 m visok zid, spodej morje. Lokomotiva pri vlak, ki je prihajal iz Monte Carlo, je bila popolnoma zdrobljena, trije vagoni so se prekuenili v morje in dva na drugo stran. Najprvo so pripovedovali, da so našli 6 mrtvih in 16 ranjenih, med njimi 10 hudo poškodovanih. Med tem, ko je bila taka groza v morji, in so se ranjenci v krvi valjali, so pa v kazini mirno igrali. — Monte Carlo je tisti slabo sloveči kraj, kjer se vsako leto toliko ljudi umori; vse premoženje zaigrajo, potem pa druge rešitve ne vidijo, da se sami končajo. — Pred nekaj

časom se je nek gospod iz Milana obesil na drevesu na vrtu, dobili so ga, ozdravili ter mu dali potnino. Tako, kar morejo, vse zakrijejo. — Ogerski grof je zaigral ravnokar zadnji denar. Vsede se na divan, potegne oestro nabrušeno bodalo in si ga zabode v sree. Obstopijo ga, okno odpro in ga vržejo na dvorišče ob 9. uri zvečer. K nesreči je truplo oplazilo čuvaja doli stoječega, ta se prestraši, pamet se mu zmeša. — Pred nekaj dnevi si je najel fino oblečen gospod čolnič, peljal se na morji, a skočil v morje. Vendar čuvaji so povsod, oteli so ga in spravili so ga nazaj v gostilno. Vendar obupnost ga ni minula in drug večer se je v sobi obesil. — Monaco je samostalna deželica med Francoskim in Laškim in tam se godé taka grozna dejanja. Čas bi bil, da bi več sosedne države vmes segle.

— Požar sirotišča „Loher Nocken“ pri Voerde je presunljiva nesreča. Zgorelo je 5 otrok in tudi 1 nadzornik. — Sirotišče je bilo osamljeno od velicega poslopja. Bila je to dvostopna nekdanja kmetijska hiša z lesenimi stropi, spodaj je bila šola, potem shramba za obleko in orodje in krojnica, v poslednji je ogenj nastal. Nad to so bile v 8 prostorih spalnice za dečke, nadzornike in za hlapce. — V podstrešji je bila nakopičena klaja. Ob 10. uri so šli spat, ob 12. uri zbudi dečka dim, tekkel je k nadzorniku, ta je otroke budil, začel zvoniti, a zopet nazaj tekkel v plamen, ter skušal otroke rešiti in tako postal žrtva krščanske ljubezni. Prednik in dva soseda sta bila brž pripravljena, a dlé časa ni bilo nikoga drugega. Začele so stopnjice goreti. Dečki so pri oknih poskakali, ali so jih po lestnicah spravili iz gorečega poslopja; nekteri so se v posteljo zarili, in ker je bil strašanski dim jih niso mogli več najti. Zdavno so že spoznali, da je to poslopje za toliko ljudi premajhno in nevarnost silna, ako ogenj nastane. Novega poslopja pa niso zidali, ker ni bilo iz česa.

— Delavski nemiri v zedinjenih državah severne Amerike. Pod nadzorstvom tajne družbe: „vitezov dela“ zahteva se: krajši čas za delo, povišanje plačila in pripomoč zoper mnogo pritožeb. Imenovano društvo zapoveduje „strajke“ in vreja delavske zadeve po vseh delih v deželi. Na jugu-zahodni železnici Gould-ovi ni ga prometa z blagom in dvanajst tisoč delavcev je brez zaslužka. Razežen strajk se je začel 8. marca v premogovih rudnikih v Maryland, ker je deset tisoč delavcev brez dela. Zahtevajo povišanje plače pri bečvi za 10 odstotkov, in nadejati se je daljšega boja, ako se ne bode prijenalo. Kako bodo v Ameriki ugnali te strahovite prikazni. — V Evropi redarstvo in postavodaja ne opravi nič napram tem prikaznim. — Kedar bo streha na hiši gorela, potem se bodo menda spomnili, kaj vkroti človeške strasti, kaj in kdo uči bogatina usmiljenja in prizanesljivosti, reveža pa potrpežljivosti in vdanosti v voljo Božjo.

Telegrami.

Gradec, 23. marca. Štajarska hranilnica znižala je obresti pri posojilih na hipoteke tudi če bi denar zunaj Štajarske dežele posodila, na $4\frac{1}{2}\%$.

Praga, 23. marca. Na Češkem se je jel po rekah led krehati in je nevarnost zaradi povodnji ob velikih vodah velika.

Rim, 22. marca. Praški nadškof in brnski škof sta bila danes pri sv. očetu sprejeta.

London, 23. marca. V dolnji zbornici je vlada objavila, da z Italijo gledé zasedanja Masaneni sklenila nikake pogodbe. Italija se bode po Granwillu podučena s Turčijo sporazumela. Utrdbine za obrambo angleških trgovinskih in vojnih luk se neprestano nadaljujejo. Angleška je že sedaj tako trdna ondi, da se tudi dveh združenih pomorskih sil ne boji.

London, 23. marca. Reuter sporoča, da se Rusija še ni odtegnila demonstraciji v Sudskem zalivu, kjer so vojni parniki velesil zbrani. Gledé Grške so velesile še vse enih misli. Bolgarski knez še vedno ni privolil v izvolitev za petletnega generalguvernerja.

Umrli so:

17. marca. Maks Papež, odvetnikov sin, 1 $\frac{1}{2}$ let, Gospodske ulice št. 14, božjast. — Tine Dame, tesar, 53 let, Dunajska cesta št. 35, jetika. — Lenka Kurnik, paznikova hči, 7 $\frac{1}{2}$ let, Zábjak št. 5, davica.

18. marca. Marija Anfossi, učiteljica francoščine, 81 let, Pred Škofijo št. 2, oslabljenje moči.

19. marca. Baltezar Glavač, mestni ubog, 86 let, Karlovska cesta št. 7, Marasmus.

20. marca. Friderika Babnik, učenka, 10 let, Stari trg št. 18, kron. katar v črevesu. — Alojz Vrtnik, čevljarjev sin, 2 leti, Stari trg št. 13, božjast.

21. marca. Peter Pavlin, sin izdelovalca dežnikov, 1 mes., pred konjušnico št. 7, božjast. — Neža Starin, hišna posestnica,

46 let, Illova št. 14, kron. pljučni katar. — Marija Tome, gostija, 87 let, Gradišče št. 12, Marasmus.

V bolnišnicah:

17. marca. Urša Milave, gostija, 66 let, Bronchitis chronica. — Blaž Novak, delavec, 55 let, Emphysema pulmonum.

18. marca. Ignacij Svetiš, tovarniški uradnik, 50 let, oslabljenje moči. — Karol Novak, delavec, 36 let, jetika. — Meta Keber, delavka, 47 let, jetika.

20. marca. Avgusta Ljubič, gostija, 23 let, jetika.

Tuji.

21. marca.

Pri **Maliču**: Leonhard, Deutsch, Winkler, Hortig, Reiss, Lange, Feigl, trgovci, z Dunaja. — Behofschitz, Dumičič, trgovca, iz Linca. — Teštin, trgovec, iz Kočevja.

Pri **Stonu**: Vojteh Labroisse, trgovec. — Anton Krumer, fabrikant, z Dunaja. — F. Breisach, trg. pot., iz Opave. — J. Klein, trg. pot., iz Budapešte. — Edvard Newes, trg. pot., iz Grada. — Ivana Kumič, iz Zagreba. — K. Klemenčič, trgovec, iz Idrije. — Marija Šenk, z Jezera.

Pri **Bavarskem dvoru**: Marija Penič, zasebnica, iz Šmarj. — Ana Bizjak, zasebnica, iz Mlakonoge. — Murošek, Škul, posestnika, iz Blok.

Pri **Južnem kolodvoru**: Kikinis, trgovec, z Dunaja. — Josipina Reich, zasebnica, iz Trsta. — Alojzij Turbuč, podobar, iz Beljaka. — Anton Ramrov, posestnik, iz Poličan.

Pri **Virantu**: Zavodin, Lavrenčič, posestnika, iz Sodražice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	737-20	+ 2.4	sl. szp.	oblačno	
22. 2. u. pop.	736-32	+ 12.0	sl. jzp.	oblačno	0-00
9. u. zveč.	738-02	+ 5.2	sl. jzp.	jasno	

Zjutraj oblačno, popoldne deloma jasno in sonce, zvečer jasno. Srednja temperatura 6-5° C., za 2-2° C. pod normalom.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 90 kr., — domača 7 gl. 20 kr. — Rž 6 gl. 26 kr. — Ječmen 5 gl. 10 kr. — Ajda 5 gl. 60 kr. — Proso 6 gl. 60 kr. — Turšica 5 gl. 60 kr. — Oves 3 gl. 62 kr.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

23. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85	25	kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85	40	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114	40	„
Papirna renta, davka prosta	101	85	„
Akoije avstr.-ogerske banke	875	—	„
Kreditne akcije	299	50	„
London	125	80	„
Srebro	—	—	„
Francoski napoleond.	9	99	„
Ces. cekini	5	92	„
Nemške marke	61	65	„

Homeriana-čaj,

po zdravnikih priporočeno, izvrstno sredstvo proti

bolezni na pljučih in na vratu (jetiki, nadihi in bolezni v krlju [Kehlkopf]).

Iznenadljivi so vspehi! (20)

Kužijica o tem razpošilja se zastoni.

Zavitek čaja velja 1 marko 20 vinarjev.

Edino pravega ima

A. Wolffsky,

Berlin N., Weissenburger-Strasse Nr. 79.

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani

(11)

se dobiva

Okrožnica

Njih Svetosti papeža Leona XIII.

o

krščanski uravnavi držav.

Obsega 32 strani v osmerki in velja 6 kr., kdor jih naroči več skupaj jih dobi še ceneje.

MARSALA-FLORIO,

najboljše

Sicilijansko desertno vino

za slabotne, bolnike in okrevajoče jako okrepčavajoča pripomoč. Za zdrave je pa to vino boljše memo vsakega drugega deserta.

Pravo dobiva se v Ljubljani pri

G. PICCOLI-Ju,

lekarna „pri Angelu“ na Dunajski cesti. (4)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.